

КАФЕДРА МАЙСТЕРНОСТІ АКТОРА ТА РЕЖИСУРИ ТЕАТРУ АНІМАЦІЇ

СИЛАБУС

ОСНОВИ МАЙСТЕРНОСТІ АКТОРА (ЖИВИЙ ПЛАН)

Освітній рівень	Перший (бакалаврський)
Ступінь освіти	Бакалавр
Галузь знань	02 Культура і мистецтво
Спеціальність	026 Сценічне мистецтво
Освітньо-професійна програма	Сценічне мистецтво («Режисура театру ляльок»)
Статус	Обов'язкова

Курс	1-2
Семестр	1-4
ECTS	3
Аудиторних годин	64
Лекції	
Індивідуальні	
Практичні	64
Самостійна робота	26
Семестровий контроль	Залік, іспит

Інформація про викладача

ПІБ, посада	Довлетова Світлана Анатоліївна, старший викладач
Профіль викладача	http://num.kharkiv.ua/assets/img/structure/faculties/TF/Dovletova.pdf
e-mail	dovletovv4@gmail.com

ПІБ, посада	Осипов Микола Сергійович, старший викладач
Профіль викладача	https://kharkiv-theatre.com.ua/kollektiv/osipov-nikolaj/
e-mail	nicolosipov@gmail.com

Анотація навчальної дисципліни

Силабус навчальної дисципліни «Основи майстерності актора (живий план)» складено відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів. Силабус укладено відповідно до вимог кредитно-модульної системи організації навчання. Силабус визначає обсяги знань, які повинні опанувати здобувачі відповідно до вимог освітньо-кваліфікаційної характеристики, алгоритму вивчення навчального матеріалу дисципліни «Основи

майстерності актора (живий план)», необхідне методичне забезпечення, складові та технологію оцінювання навчальних досягнень.

Метою навчальної дисципліни є професійна підготовка майбутнього режисера театру ляльок, озброєного знаннями та вміннями акторської техніки, які необхідні для вирішення широкого кола проблем з виховання професійних режисерів для лялькових театрів та театрів сценічної анімації.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми здобувачі повинні **знати**:

- зміст, принципи та методи роботи різних театральних шкіл;
- практичні основи акторської майстерності; • основні положення теорії майстерності актора та професійну термінологію.

Уміти:

- працювати з акторами над створенням художнього образу у драматичній виставі;
- використовувати у творчій діяльності надбання різних театральних шкіл;

Мати навички:

- роботи з актором;
- самостійного аналізу ролі; побудови структури ролі за наскрізною дією у відповідності з надзавданням ролі та вистави;
- створення сценічного характеру через пошук характерних особливостей;

Здобуті знання та вміння забезпечують формування таких **компетентностей**, зокрема:

ЗК03. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК04. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК05. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК06. Здатність використовувати інформаційні і комунікаційні технології.

ЗК07. Здатність працювати в команді.

ЗК08. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

СК01. Здатність генерувати задум та здійснювати розробку нової художньої ідеї та її втілення у творі сценічного мистецтва.

СК02. Здатність до творчого сприйняття світу та його відтворення у художніх сценічних образах.

СК03. Здатність до ефективної діяльності у колективі в процесі створення сценічного твору, керівництва роботою і / або участі у складі творчої групи в процесі його підготовки.

СК04. Здатність до професійного опанування змістових (інформаційного, виразно-образного) рівнів сценічного твору.

СК05. Здатність до публічної презентації результату своєї творчої (інтелектуальної) діяльності.

СК06. Здатність до оперування специфічною системою виразних засобів (основами сценарної та драматургічної майстерності, монтажно-композиційними та просторовообразотворчими основами музичного, образотворчого та пластично-хореографічного мислення, режисерськими методами і акторськими техніками) під час створення сценічного твору.

- СК07. Здатність до розуміння та оцінювання актуальних культурно-мистецьких процесів.
- СК08. Здатність оперувати новітніми інформаційними й цифровими технологіями в процесі реалізації художньої ідеї, осмислення та популяризації творчого продукту.
- СК09. Здатність співвідносити особисте розуміння художньої ідеї та твору із зовнішнім контекстом.
- СК10. Здатність передавати знання про сценічне мистецтво та практичний досвід фахівцям і нефахівцям.
- СК11. Здатність аналізувати твори літератури і мистецтва на основі критичного осмислення теорій, принципів, методів і понять сценічного мистецтва.
- СК12. Здатність орієнтуватися в історії різних видів мистецтва, розуміти можливості використання їх виражальних засобів при створенні синтетичного за своєю природою твору сценічного мистецтва (творчого проєкту).
- СК13. Здатність вільно орієнтуватися у напрямках, стилях, жанрах та видах сценічного мистецтва, творчій спадщині видатних майстрів.
- СК14. Здатність враховувати етичні засади професійної діяльності.
- СК15. Здатність враховувати економічні, організаційні та правові аспекти професійної діяльності.
- СК16. Здатність до критичного аналізу, оцінки та синтезу нових складних ідей у творчовиробничій сценічній діяльності.
- СК17. Здатність до спілкування з широкою професійною та науковою спільнотою та громадськістю з питань сценічного мистецтва та виробництва; до взаємодії із представниками інших творчих професій.

Програмні результати навчання:

- ПРН02. Мати концептуальні наукові та практичні знання у сфері сценічного мистецтва. ПРН03. Вільно спілкуватися з професійних питань державною та іноземною мовами усно і письмово.
- ПРН06. Генерувати та концептуалізувати художню ідею та твір.
- ПРН07. Обирати, аналізувати та інтерпретувати художній твір для показу (демонстрації), самостійно обирати критерії для його оцінки.
- ПРН09. Обирати оптимальні технічні та художньо-виражальні (режисерські методи, акторські техніки, сценарно-драматургічні, монтажно-композиційні, пластичнохореографічні, музичні, просторово-образотворчі) засоби відтворення креативного задуму при реалізації сценічного твору (проєкту).
- ПРН10. Розуміти сценічне мистецтво як художній та соціокультурний феномен, знати специфічні відмінності художньої мови театру та перформативних мистецтв. ПРН11. Організувати, планувати та провадити сценічно-постановочну діяльність. ПРН12. Знати основні етапи (епохи, стилі, напрямки) у розвитку театру, літератури, образотворчого мистецтва, музики, кіно; основні факти про видатних особистостей у сфері мистецтва; класифікувати види та жанри сценічного мистецтва.
- ПРН13. Самостійно ідентифікувати напрями та концепції сценічного мистецтва у контексті сучасного художнього життя.
- ПРН14. Аналізувати та оцінювати досягнення художньої культури, твори літератури та мистецтва з урахуванням історичного контексту.
- ПРН15. Знати закони психології творчості.
- ПРН16. Вміти передавати знання про сценічне мистецтво та практичний досвід фахівцям і нефахівцям.

ПРН17. Вміти обрати адекватні засоби презентації результатів власної професійної діяльності у сфері сценічного мистецтва.

ПРН 18. Проводити професійну діяльність у сфері сценічного мистецтва з урахуванням правових, економічних та етичних аспектів.

ПРН 19. Вміти організувати та керувати професійним розвитком осіб та груп, розробляти та реалізовувати творчі проєкти; аналізувати проблемні ситуації й приймати обґрунтовані рішення для їх розв'язання.

Перелік тем:

I курс (1-й семестр)

Тема 1. Вступ.

Тема 2. Системи і методи акторської техніки.

Тема 3. Увага та уява.

Тема 4. М'язова свобода.

Тема 5. Сценічна віра і правда.

Тема 6. Сценічне відношення.

I курс (2-й семестр)

Тема 7. Сценічне спілкування.

Тема 8. Природа, логіка і послідовність сценічної дії.

Тема 9. Запропоновані обставини.

Тема 10. Внутрішнє бачення.

Тема 11. Принципи побудови етюд.

Тема 12. Надзавдання та наскрізна дія етюд.

Тема 13. Темпоритм етюд.

Тема 14. Атмосфера етюд.

II курс (3-й семестр)

Тема 15. Стиль автора.

Тема 16. Аналіз літературного твору.

Тема 17. Епізоди й акторські завдання в уривку з літературного твору.

Тема 18. Логіка дії, боротьба та сюжет.

Тема 19. Біографія героя.

Тема 20. Особливості словесної взаємодії персонажів в уривку.

Тема 21. Підтекст.

Тема 22. Кінострічка бачень.

Тема 23. Темп, ритм і тон.

II курс (4-й семестр)

Тема 24. Знайомство з п'єсою.

Тема 25. Дієвий аналіз.

Тема 26. Епізоди та завдання.

Тема 27. Партитура дії.

Тема 28. Робота над словесною дією.

Тема 29. Дієвий аналіз п'єси і ролі.

Тема 30. Надзавдання та наскрізна дія ролі.

Тема 31. Оволодіння психофізичним життям ролі.

Тема 31. Пошук зовнішньої характерності (грим, костюм).

Форми та технології навчання

Практичні групові та індивідуальні заняття та самостійна робота, есе, презентація творчих проєктів.

Навчальні ресурси

Усі необхідні для вивчення навчальної дисципліни основні та додаткові матеріали надсилаються у відповідну групу Telegram, Viber, Messenger, платформа <https://www.youtube.com/>.

Система оцінювання Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для диференційованого заліку	для заліку
90–100	A	відмінно	зараховано
82–89	B	Добре	
74–81	C		
64–73	D	задовільно	
60–63	E		
35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0–34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Критерії оцінювання знань студентів.

90–100–A– відмінно - здобувач створив переконливий та індивідуально неповторний образ у виставі; майстерно оволодів основами акторської гри; здатен працювати у колективі, втілюючи спільний задум вистави; активно та результативно проявив себе у репетиційному процесі; володіє культурою сценічної мови, вокальною культурою; має морально-етичні якості майбутнього діяча сценічного мистецтва.

82–89–B– добре – успішне виконання здобувачем практичного завдання, творче використання набутих навичок та умінь, здатність до самостійного опрацювання, однак присутні незначні неточності у техніці.

74–81–C– добре - здобувач оволодів навичками майстерності актора та продемонстрував достатній рівень підготовки при створенні сценічного образу та роботою над виставою. **64–73–D– задовільно** - здобувачем продемонстровані уміння, достатні для засвоєння програмного матеріалу.

60–63–E– задовільно - здобувач виконав завдання обов'язкового рівня складності, однак виявлено недостатній рівень артистичної обдарованості та техніки акторської майстерності.

35–59–FX– незадовільно (з можливістю повторного складання) здобувачем не були продемонстровані набуті навички в умовах публічного виступу.

0–34–F– незадовільно (з обов'язковим повторним вивченням дисципліни) студентом не було виконано практичного завдання та не проявлено достатньої участі в репетиційному процесі.

Інклюзивне навчання

Навчальна дисципліна може викладатися для більшості студентів з особливими освітніми потребами.

Неформальна освіта

У межах вивчення навчальної дисципліни передбачається участь студентів у міжнародних та вітчизняних театральних фестивалях, конкурсах творчих робіт, круглих столах, відвідування культурно-мистецьких заходів тощо.

Політика курсу

Робота має відповідати вимогам «Положення ХНУМ імені І. П. Котляревського про академічну доброчесність» та «Кодексу академічної доброчесності ХНУМ імені І. П. Котляревського».

Рекомендована література

1. Барнич М. М. Майстерність актора: техніка «обману»: навч. посіб. вид. 2-е випр. та доп. Київ : Ліра-К, 2016. 304 с.
2. Барнич М. М. Психотехніка актора. Майстер-клас: монографія. – К. : Вид-во «Пінзель», ФОП Рябчий І. С., 2018. 200 с.
3. Брук П. Жодних секретів. Думки про акторську майстерність і театр. Львів: ЛНУ ім. І. Франка, 2005. 136 с.
4. Готовський Є. Театр. Ритуал. Перформер. Львів: Літопис, 1999. 188 с.
5. Довлетова С. Особливості роботи над інсценованим твором. Актуальні проблеми музичного та театального мистецтва: мистецтвознавство, педагогіка та виконавство // Матеріали науково-методичної конференції. Вип. 3. – Харків: ХДІМ, 2001 - С. 181-185.
6. Довлетова С. До проблеми самостійної роботи студента над роллю у курсовій виставі. Проблеми взаємодії мистецтва, педагогіки та теорії і практики освіти // Збірник наукових праць. Вип. 8. – Київ, 2002. - С. 274-277.
7. Кнебель М. Про дієвий аналіз п'єси і ролі. Львів, 2020 92 с.
8. Курбас Л. Філософія театру. Київ: Вид-во Соломії. Павличко «Основи», 2001. 917 с.
7. Паві П. Словник театру. Львів: Центр ЛНУ ім. І. Франка, 2006. 640 с.
9. Станіславський К. Робота актора над собою. Київ: Мистецтво, 1953. Факсимільне видання. – Львів, 2011. 402 с.
10. Станіславський К. Робота над роллю («Ревізор») реальне відчуття життя п'єси та ролі (1936-1937 рік); Львівський національний ун-т І. Франка; заг. ред. Б. Козака. – Львів: ЛНУ ім. І. Франка, 2018. 250 с.
11. Театр: історія, теорія, практика. Збірник статей / Problemy teorii dramatu i teatru. Tom Dramat. Tom 2. Teatr. Wybór i opracowanie Janusz Degler. Wrocław, 2003. Переклад з пол. – Львів 2013. 296 с.

Інтернет ресурси

Biomechanica de Meyerhold Film original, <https://www.youtube.com/watch?v=1VKhnoMLomY>